

Hoge Gezondheidsraad

UW BRIEF VAN 1 maart 2013

UW REF.

ONZE REF. HGR 8917

DATUM 3 APRIL 2013

BIJLAGE(N) -

CONTACT Marleen Van den Brande

TEL. 02.525.09.44

FAX 02.525.09.77

E-MAIL marleen.vandenbrande@gezondheid.belgie.be

Aan de heer Melchior Wathelet

Staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie, Mobiliteit
en Staatshervorming

Wetstraat 51

1040 Brussel

BETREFT Adviesvraag inzake een ontwerp KB tot vaststelling van de voorwaarden van het indienen en behandelen van de vrijstelling op de REACH-, de biociden- en de CLP-verordening wanneer zulks noodzakelijk is in het belang van defensie.

Mijnheer de Staatssecretaris,

Op 4 maart 2013 heeft de Hoge Gezondheidsraad (HGR) een adviesaanvraag ontvangen inzake een ontwerp van Koninklijk Besluit tot vaststelling van de voorwaarden voor het indienen en behandelen van de vrijstelling op de REACH verordening, de biociden verordening en de CLP verordening wanneer zulks noodzakelijk is in het belang van defensie. Conform artikel 19§2 tweede lid van de Wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid werd het advies van de HGR gevraagd en dat binnen de 30 dagen na ontvangst van de adviesaanvraag.

De aanvraag werd overgemaakt aan de beleidsreflectiegroep "Chemische agentia".

Dit ontwerp van Koninklijk Besluit heeft tot doel de procedure te regelen voor de vrijstelling van de REACH verordening, de CLP verordening en de Biociden verordening die in specifieke gevallen kan toegekend worden wanneer dat noodzakelijk is in het belang van defensie voor stoffen, mengsels, voorwerpen of behandelde voorwerpen die worden ingevoerd, geproduceerd, gefabriceerd of gebruikt voor materieel dat specifiek is ontworpen voor of aangepast aan militaire doeleinden en dat bedoeld is voor gebruik als wapen, munitie of oorlogsmateriaal en de daaraan verbonden technologie. Deze mogelijkheid tot vrijstelling van de toepassing van deze verordeningen door de lidstaten is opgenomen in artikel 2 derde lid van Verordening (EG) 1907/2006 (REACH), in artikel 1, vierde lid van Verordening (EG) 1272/2008 (CLP) en in artikel 2, achtste lid van Verordening (EU) 528/2012 (Biociden).

De HGR betreurt het korte tijdsbestek waarbinnen het advies diende geformuleerd te worden, waardoor een grondig advies niet mogelijk was. Dit advies van de HGR formuleert beschouwingen over de reikwijdte en de inhoud van het besluit en over de noodzaak van monitoring.

1. Reikwijdte

1.1 De reikwijdte van dit besluit is bepaald in art. 1§2 van de tekst. Deze omschrijving is ruim en breder dan deze van de stoffen en mengsels gevat door de biociden en REACH verordeningen.

1.2 In de mate dat dit besluit ook betrekking heeft op chemische wapens, verwijst de Raad naar de onaanvaardbaar schadelijke fysische en psychische gezondheidsgevolgen van historische voorbeelden als mosterdgas, zenuwgassen, ontbladeringsmiddelen, dioxines en verarmd uranium. De Raad is in de meest strenge zin gekant tegen deze inhumane toepassingen van de scheikunde en de toxicologie, precies omwille van de dramatische gevolgen voor de gezondheid.

1.3 De Raad gaat er in dit advies evenwel van uit dat het Belgisch leger geen chemische wapens opslaat, gebruikt of vervoert. Bovendien erkent de Raad de bijzonder positieve inspanningen die het leger de voorbije jaren ontplooidde ter bescherming van het milieu en de gezondheid. De introductie van milieuzorgsystemen en het programma voor het terugdringen van de gebruikte gewasbeschermingsmiddelen zijn leidinggevende voorbeelden. Het leger schrijft zich daarmee in in de doelstelling om een “hoog beschermingsniveau voor mens en milieu na te streven”.

1.4 De Raad ziet dan ook geen duidelijke indicatie waarvoor er vrijstelling nodig is van de REACH verordening, de CLP verordening en de Biociden verordening. De vraag naar de reikwijdte van dit ontwerp KB dringt zich op. Welke stoffen en in welke hoeveelheden worden hier gevat? Verduidelijking hieromtrent zou wellicht een meer gericht advies mogelijk maken. Bovendien maakt een toelichting hieromtrent duidelijk in welke mate militaire uitzonderingsprocedures noodzakelijk zijn en hoe men dubbel werk kan vermijden.

2. Inhoud

Zowel de REACH, de CLP als de biociden verordeningen hebben alle een (gedeeltelijke) gezondheidsbasis, die vaak gericht is op het beperken van de blootstelling. Bijvoorbeeld is het etiket een belangrijk hulpmiddel voor de arts om in geval van acute vergiftiging een diagnose te stellen en een behandeling te starten. Bovendien noodzaken de verschillende aspecten een interdisciplinaire groep van deskundigen.

Het is onduidelijk in het voorliggende besluit of en hoe deze expertisevelden worden afgedekt. In het bijzonder is het nuttig te verduidelijken hoe met gezondheids- en milieurisico's en etikettering wordt omgegaan in geval van vrijstelling.

3. Monitoring

Om maatregelen voor het beschermen van de volksgezondheid en het algemene milieu uit te werken en op te volgen, zijn gegevens over het gebruik van biociden en REACH-stoffen noodzakelijk. Vanuit een milieu- en gezondheidsoogpunt is het belangrijk de gekwantificeerde milieudruk van deze stoffen te kennen. Daarom is het aangewezen in dit besluit ook een rapportageplicht op te nemen.

Besluit

In de huidige vorm van het ontwerp Koninklijk Besluit kan de HGR geen positief advies verlenen. De Raad meent evenwel dat mits verduidelijking van de reikwijdte, er bijstelling mogelijk is en is desgevraagd bereid om daarover met de bevoegde overheden van gedachten te wisselen.

Hoogachtend,

Namens de Hoge Gezondheidsraad,

André Pauwels,
Coördinator van de HGR

De volgende experts leverden een bijdrage aan dit advies:

- De heer DEMOULIN Vincent (ecotoxicologie - ULg)
- Mevrouw DUVERGER Martine (toxicologie - WIV)
- De heer HENS Luc (menselijke ecologie - VITO)
- De heer STEURBAUT Walter (humane blootstelling - UGent)
- De heer VAN LAREBEKE-ARSHODT Nicolas (toxicologie, kanker - UGent)
- De heer VERSTEGEN Geert (toxicologie - Antigifcentrum)